

UNIVERSITATEA DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE

„CAROL DAVILA” BUCUREȘTI

ȘCOALA DOCTORALĂ

DOMENIUL MEDICINĂ

**OPTIMIZAREA SĂNĂTĂȚII UMANE PRIN ȘTIINȚĂ.
SEMNIFICAȚIA, VALOAREA ȘI OBSERVAREA CERCETĂRII
CLINICE ÎN DERMATOLOGIE**

REZUMATUL TEZEI DE ABILITARE

CANDIDAT:

MARIA - MAGDALENA CONSTANTIN

CONFERENȚIAR UNIVERSITAR

UNIVERSITATEA DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE „CAROL DAVILA” BUCUREȘTI

2022

Teza de abilitare intitulată “*Improving Human Health Through Science. The Significance, Value And Oversight Of Clinical Research In Dermatology*” sintetizează principalele realizări academice, științifice și profesionale în conformitate cu recomandările Consiliului Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (CNATDCU), obținute după acordarea titlului de Doctor în Științe Medicale în anul 2013, precum și perspectivele de dezvoltare viitoare ale carierei mele. Lucrarea ilustrează activitatea profesională, academică și științifică și prezintă preocupările mele în domeniile de interes și cele conexe.

Teza este structurată în patru secțiuni, care prezintă succesiv principalele etape ale dezvoltării mele științifice, academice și profesionale, direcțiile de dezvoltare viitoare ale activității mele, și în final, lista referințelor bibliografice.

Primul capitol sintetizează principalele realizări ale activității mele științifice și descrie activitatea de cercetare realizată după finalizarea tezei de doctorat. Formarea mea profesională și umană a fost influențată de câțiva oameni providențiali, care prin mentoratul lor au permis pregătirea mea medicală și didactică. Alegerea Clinicii II Dermatologie pentru desfășurarea pregătirii mele în rezidențiat a survenit ca o opțiune firească, desprinsă din certitudinea că aici voi colabora cu cei mai buni profesioniști.

Perspectivele de dezvoltare a carierei mele profesionale au la bază rezultatele acumulate în cei peste 20 de ani de experiență medicală și aproape 17 ani de activitate didactică și urmăresc coordonatele esențiale ale sistemului educațional universitar.

Încă de la debutul carierei mele profesionale am fost pasionată de domeniul bolilor inflamatorii cutanate, dermatitele de contact, dermatita atopică și psoriazisul, dar interesele mele științifice s-au extins și în sfera cancerelor cutanate, epidemiologiei dermatologice, dermatoscopiei, terapiilor moderne dermatologice și a chirurgiei specifice, acneei, teledermatologiei. Finalizarea tezei mele de doctorat în anul 2013 mi-a permis dezvoltarea unor abilități în domeniul cercetării și o pasiune pentru subiectul cercetat, dermatita de contact alergică. În teza de doctorat am urmărit să evaluez această patologie din perspectiva metodelor de diagnostic existente pretutindeni la momentul respectiv și să monitorizez impactul și eficiența terapiei utilizând tehnologii avansate non-invazive. În sensul continuării cercetărilor pe acest subiect, în anul 2015 am fost selectată, în urma unei competiții, pentru participarea într-un program POSDRU intitulat „Excelență în cercetarea științifică, interdisciplinară, doctorală și postdoctorală, în domeniile Economic, Social și Medical

- EXCELSIS”, în calitate de cercetător postdoctorat. Acest demers a fost finalizat prin elaborarea unei teze de postdoctorat *”Valoarea testelor diagnostice pentru identificarea hipersensibilității de contact și determinarea celor mai frecvente sensibilizări la pacienții români”* și a reprezentat o continuare firească a cercetărilor desfășurate în cadrul tezei de doctorat.

Preocupările mele științifice au continuat premisele afirmate cu ocazia susținerii tezei de doctorat și au fost cristalizate în anii care au urmat prin publicarea de ghiduri, cărți, articole, în diseminarea rezultatelor mele prin comunicări orale sau postere, prezentări invitate în cadrul manifestărilor științifice naționale și internaționale. Am coordonat elaborarea a 9 ghiduri clinice de bună practică medicală (psoriazis, melanom, epidermoliză buloasă, HIV, acnee, rozacee, dermatită atopică, boală venoasă cronică, sănătate mintală), concepute pentru a veni în sprijinul medicilor în luarea deciziilor legate de îngrijirea și tratarea pacienților, conținutul acestora bazându-se pe o revizuire sistematică a dovezilor științifice existente în momentul elaborării lor. Efortul și munca depuse pentru elaborarea acestor ghiduri, rezultatul final obținut, toate acestea au reflectat și o mare capacitate de adaptabilitate pentru lucrul în echipă, deseori echipe multidisciplinare care au reușit să colaboreze pentru realizarea unui scop comun, benefic medicilor de diferite specialități, spre folosul pacienților lor.

Activitatea mea publicistică mai cuprinde **11** cărți și capitole de cărți, **43** de articole în jurnale indexate **ISI Clarivate/Thomson-Reuters** (24 în calitate de autor principal), **41** de articole indexate în baze de date internaționale (**BDI**), **19** articole sau studii în rezumat în reviste **ISI** și **182** materiale publicate în volumele unor manifestări științifice cu **ISBN/ISSN**. Capacitatea de a comunica noțiunile și cunoștințele către comunitatea medicală și diseminarea propriilor rezultate medicale și științifice obținute pot fi evidențiate prin participările în calitate de **lector invitat** la manifestările naționale (106) și internaționale (43), precum și prin participarea cu lucrări la principalele manifestări științifice organizate de structurile profesionale dermatologice. Abilitățile de lucru în echipă și eficiența colaborărilor în funcție de specificul domeniului de activitate, sunt demonstrate prin prezența a mai multor coautori din țară și străinătate pe majoritatea publicațiilor mele. De asemenea, am o bogată activitate participând la numeroase manifestări științifice (cursuri, simpozioane, mese rotunde, seminarii) desfășurate deseori sub egida Colegiul Medicilor din România, multe dintre acestea creditate cu puncte **EMC**.

Cuantificarea impactului activității mele de cercetare se traduce în obținerea unor indicatori scientometrici precum: **1632 citări ISI** în **Web of Science Core Collection**, indice **Hirsch 13**,

factor de impact cumulativ prim autor **50,415** și factor cumulativ de impact **271,057**. Contribuția mea la cercetarea medicală și științifică a fost răsplătită din anul 2018 până în prezent prin premiarea a **10 articole** în cadrul competiției UEFISCDI “*Premierea rezultatelor cercetării*” (3 articole apărute în *The Lancet* – *IF* = *59.102*, unul în *JAMA Oncology* – *IF* = *22.416*).

Articolele științifice pe care le-am publicat ilustrează principalele mele domenii de interes în dermatologie. După susținerea tezei de doctorat am continuat să mă preocup de patologia vastă a bolilor inflamatorii concentrându-mă pe bolile inflamatorii cutanate (dermatita de contact, alergică și iritativă, dermatita atopică), patologia neoplazică cutanată și, în special, pe boala psoriazică. Sunt considerată astăzi expert științific și consultant recunoscut pe boala psoriazică, fac parte din grupuri de lucru internaționale și naționale. De asemenea, sunt foarte mândră de implicarea mea într-un grup extins internațional în cadrul Global Burden Disease, experți care studiază serios și competent aspecte epidemiologice variate la nivel mondial pe teme date, rezultatele fiind publicate în jurnale de top precum *The Lancet* și *JAMA*.

Primul capitol cuprinde așadar, principalele direcții de cercetare în care am fost implicată și ilustrează proiectele de cercetare câștigate prin competiție, la care mi-am adus contribuția, naționale (17) sau internaționale (4).

Capitolul al doilea relevă principalele mele contribuții în domeniul academic, universitar. După ce am absolvit în anul 2000 Facultatea de Medicină “Carol Davila”, am parcurs toate etapele demersului universitar, fiind doctorand cu frecvență, apoi asistent universitar (2006), șef de lucrări (2015) și conferențiar universitar (2020) în cadrul Disciplinei Dermatologie II a Spitalului Clinic Colentina.

În anul 2015 am fost aleasă reprezentant al Disciplinei Dermatologie II în cadrul Departamentului Învățământ 3 Clinic și, în cadrul ultimelor alegeri universitare desfășurate în anul 2020, am fost reelectă pentru încă 4 ani (2020-2024) reprezentant în cadrul Departamentului și ulterior în Consiliul Facultății, poziții importante în forurile de conducere universitară.

Activitatea mea didactică a cuprins îndrumarea activității clinice practice a numeroase serii de **studenți** din an terminal în stagiile de Dermato-venerologie. O altă componentă a activității didactice a fost reprezentată de îndrumarea **medicilor rezidenți** din dermatologie și alte specialități conexe. Activitățile desfășurate în acești ani au cuprins organizarea și supervizarea programului de manifestări medical-științifice și educaționale pentru rezidenții disciplinei Dermatologie II, îndrumarea activității de prezentare a articolelor științifice și elaborare a

prezentărilor de cazuri clinice și publicațiilor științifice. În anul 2014 am fost printre fondatorii primei ediții a **ReziDerma**, prima conferință națională dedicată exclusiv colegilor medici rezidenți, organizată sub egida Societății Române de Dermatologie. În fiecare an de atunci (8 ediții), particip activ la organizarea fiecărei noi manifestări ReziDerma, pretext al unor întâlniri științifice extrem de interesante și utile pentru colegii noștri mai tineri din toată țara (cca 300/an).

Activitatea de elaborare de **materiale didactice** suport pentru activitatea clinică dermatologică a fost una dintre activitățile mele preferate, în anul 2018 fiind finalizat și **Manualul unic de dermatovenerologie pentru studenți** care a reprezentat un proiect didactic ambițios la care am participat logistic, dar și științific prin redactarea a 3 capitole („Lichen plan”, „Rozacee” și „Tumori cutanate benigne”).

Capitolul trei al tezei de abilitare descrie activitatea mea profesională medicală în care m-am concentrat asupra afecțiunilor dermatologice inflamatorii, focusându-mă pe patologia complexă a psoriazisului vulgar și reușind în anul 2008, alături de dnul. prof. dr. Țiplica să convingem autoritățile guvernamentale de la vremea aceea de necesitatea introducerii și în specialitatea noastră a unui program național de terapie modernă cu agenți biologici pentru tratamentul pacienților cu psoriazis vulgar în formele sale moderate și severe. Ulterior, în anul 2009 am contribuit în mod direct la implementarea acestui program (am participat la redactarea protocolului de prescriere a acestor terapii revoluționare, la convorbirile numeroase cu forurile abilitate – minister și CNAS) și a fost constituită, la nivel național, **Comisia de experți de la nivelul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate** pentru prescrierea acestor terapii, comisie din care fac parte și în prezent. Acest program național a reprezentat și reprezintă iată și astăzi, după mai bine de 13 ani, un imens succes medical, uman și socio-economic cu care mă voi mândri mereu, peste **10.000 de pacienți**, grav afectați de această boală și tratați în acest moment, beneficiind de o viață normală, cu o reală îmbunătățire a calității ei.

În perioada 2013-2014 și ulterior din 2018 până în prezent, sunt membru în **Comisia Consultativă de Dermatovenerologie din Ministerul Sănătății**, Comisie care are numeroase și importante prerogative, coordonând științific și metodologic practica medicală curentă în specialitatea noastră.

Societatea Română de Dermatologie (SRD) este succesoarea Societății Române de Dermatologie și Sifilografie, fondată în anul **1929** de către prof. dr. Ștefan Gheorghe Nicolau, considerat “părintele dermatologiei românești”. Încă din anii de rezidențiat am avut norocul și

bucuria de a fi implicată în toate activitățile acestui for profesional. SRD este cea mai mare asociație de profil din România, având la 1 ianuarie 2022 peste 1000 de membri, este afiliată și colaborează strâns cu Academia Europeană de Dermatologie și Venerologie (EADV), Liga Internațională a Societăților Dermatologice (ILDS) și Uniunea Europeană a Medicilor Specialiști (UEMS). Între 2008 și 2011 am activat în conducerea SRD în calitate de Director PR & Marketing pentru ca, din anul 2011 și până în prezent, să fiu aleasă **Membru în Consiliul Director și Trezorerier**.

În cadrul SRD am reușit să realizăm prin fonduri proprii, datorită excelentei colaborări cu toate forurile abilitate, **Registrul Național** pentru 5 patologii importante: tumori cutanate, psoriazis, boală venoasă cronică, dermatită atopică și urticarie, hidradenită supurativă. Importanța unui astfel de instrument este vitală la nivel național, pentru optimizarea asistenței medicale, îmbunătățirea metodelor de tratament și diagnostic, facilitarea accesului la noi terapii.

Revista SRD este Dermatovenerologia (Journal of Romanian Society of Dermatology), o revistă cu o îndelungată activitate care este indexată în baze de date internaționale (BDI) și creditată cu 5 puncte EMC pentru membrii săi. Din anul 2011 fac parte din Colectivul Editorial al revistei, iar din 2016 sunt **Managing Editor** al acesteia.

Capacitatea mea organizatorică și de comunicare pot fi argumentate prin bogata experiență în organizarea manifestărilor științifice (congrese naționale și internaționale - **35**, conferințe, campanii de informare și educare, campanii de prevenție și depistare precoce, cursuri și workshop-uri, mese rotunde, forumuri). Încercăm să fim foarte activi în cadrul Societății astfel că, din 2006, SRD organizează anual campanii naționale de prevenție, informare și educare pe domenii prioritate precum cancerul cutanat și afecțiuni debilitante cu reinsertie socială și împotriva discriminării, precum psoriazisul. Astfel, ne implicăm în campanii de acordare de asistență medicală în zone defavorizate (Delta Dunării), de educare și informare medicală (Acneea, Dermatita atopică, EuroMelanoma Day, Ziua Mondială a Psoriazisului).

Anul acesta organizăm a doua ediție a campaniei debutate în 2021: “**Asumă-ți să fii sănătos!**”, campanie sub egida **Universității de Medicină și Farmacie “Carol Davila”**, în parteneriat cu **Societatea Română de Endocrinologie (SRE)** cu sprijinul **Ministerului Apărării Naționale** și al **Direcției de Sănătate Publică**.

Pentru implicarea și activitatea depusă în cadrul SRD mi-au fost înmânate **Diploma de Excelență și medalia aniversară** – cu ocazia împlinirii a 90 de ani de la înființarea Societății

Române de Dermatologie, pentru contribuții de excepție la dezvoltarea specialității dermatovenerologie și **Medalia aniversară – 85 de ani** de la înființarea Societății Române de Dermatologie, 2013, distincție acordată pentru implicarea și susținerea activității SRD.

Activitatea mea profesională, medicală și de cercetare presupune și coordonarea și participarea la desfășurarea a numeroase **studii** multicentrice naționale (20) și internaționale (21), în calitate de investigator principal (27) sau subinvestigator (14), Clinica II Dermatologie fiind un centru de referință și pentru această activitate. Multe dintre aceste studii s-au finalizat cu rezultate comunicate la prestigioase foruri dermatologice (Annual Meeting of American Academy of Dermatology, San Diego, 2018) și în jurnale internaționale de referință (British Medical Journal).

Domeniile mele de competență și interes special fac parte din sfera bolilor inflamatorii, autoimune, dermato-oncologiei, strategiilor de prevenție și educație publică în dermatologie și dermato-oncologie, tehnicilor imagistice cutanate in vivo (dermatoscopie, microscopie confocală), laserterapiei, dermatocosmetologiei, teledermatologiei. Am participat la numeroase advisory board-uri și expert meeting-uri pe teme legate de psoriazis, dermatită atopică, hidradenită supurativă, fiind considerată la nivel național un key opinion leader în domeniile respective. Am participat în ample proiecte epidemiologice de stabilire a prevalenței psoriazisului și psoriazisului artropatic (2019), dermatitei atopice (2022) în România, desfășurate la inițiativa și din resursele SRD.

Ultimul capitol al acestei teze ilustrează perspectivele de dezvoltare viitoare ale carierei mele didactice și profesional științifice. Îmi propun să îmi continui activitatea pe baza valorilor și principiilor care m-au călăuzit pe întreg parcursul carierei: etică, competență, interdisciplinaritate, colaborare și schimb de cunoștințe, responsabilitate, excelență.

Consider că una dintre prioritățile îmbunătățirii procesului didactic la nivelul specialității noastre în cadrul Departamentului poate fi stabilirea unui **proiect didactic unitar**, în conformitate cu programa analitică aprobată de Senatul și Consiliul Facultății. Aceasta presupune, în opinia mea armonizarea bibliografiei pentru examenele de specialitate pe de o parte, și crearea unui mod standardizat de evaluare a studenților și rezidenților noștri, pe de altă parte. Pentru îmbunătățirea activității de predare, îmi pot aduce contribuția la elaborarea unui Manual unic de dermatovenerologie și pentru rezidenți și dezvoltarea unui sistem informatic integrat de e-learning, cu introducerea unor metode interactive de predare adresate rezidenților, permanent actualizate, logice și limpezi, modernizare conformă cu normele europene.

De asemenea, cred că putem lucra în cadrul Clinicii și Departamentului la atragerea studenților în stagii practice extracurriculare în vederea unei familiarizări precoce cu activitatea spitalicească și de cercetare, oferind o îndrumare reală în alegerea unei direcții de dezvoltare pentru viitorii doctori. În ceea ce privește activitatea didactică dedicată medicilor rezidenți, alături de menținerea și dezvoltarea cursurilor, prezentărilor de caz și referatelor științifice, cred că putem încuraja schimbul de experiență cu departamente dermatologice europene, valorificând mai eficient resursele umane și financiare aflate la dispoziția noastră.

Având experiență în calitate de lector, doresc să-mi reafirm disponibilitatea pentru pregătirea și elaborarea unor cursuri postuniversitare pentru medicii specialiști, cursuri de formare medicală continuă, în domenii precum bolile inflamatorii, dermatoscopia computerizată, laserterapia fracționată, telemedicină. Nu în ultimul rând, opinez că realizarea unui tratat unitar de dermatologie este fundamentală pentru optimizarea și armonizarea actului didactic în cadrul Clinicilor de dermatologie din Departament. Această idee, deloc nouă este în lucru și trebuie finalizată curând, fiecare cadru didactic, cu siguranță, dorindu-și împlinirea ei.

Personal, am convingerea că derularea unor cercetări relevante, ale căror rezultate științifice să aibă un impact ridicat din punct de vedere științific, se pot realiza optim în cadrul unor proiecte de cercetare, finanțate multianual, prin participarea la competițiile organizate național și mai ales internațional. În consecință, obiectivul elaborării și depunerii de proiecte de cercetare, trebuie să fie unul neîntârziat. Intenționez să demarez astfel de inițiative, aflate deja în pregătire, în calitate de director de proiect sau partener în cadrul unor echipe multidisciplinare, la nivel universitar sau chiar interinstituțional.

Un alt obiectiv important pentru mine îl reprezintă consolidarea relațiilor de cooperare cu medicii specialiști din alte universități din țară cu preocupări similare, colaborare care funcționează deja (dovada fiind proiectele naționale multicentrice existente în acest moment), pentru a stimula activitatea de cercetare științifică în colective cât mai largi, cu efect sinergic.

Intenționez să inițiez atragerea de fonduri pentru cercetarea științifică și completarea bazei materiale a Disciplinei (achiziționarea de echipamente imagistice cutanate, instrumentar chirurgical performant, kituri de testare alergologică, ș.a.), experiența îndelungată ca Trezorier în cadrul SRD fiindu-mi, fără îndoială, foarte utilă în identificarea resurselor potrivite.

O altă preocupare a mea o reprezintă necesitatea creșterii vizibilității științifice în domeniul dermatovenerologiei. În calitate de trezorier și membru în Consiliul Director al Societății Române

de Dermatologie, dar mai ales din poziția de membru al Comitetului de redacție și Managing Editor al Revistei Dermatovenerologia, revista SRD, mi-am propus să contribui la indexarea acestei reviste cu o mare tradiție, în baze de date internaționale (obiectiv realizat parțial, revista fiind în categoria BDI) urmărind meticulos un obiectiv final reprezentat de intrarea acestei publicații în baza de date ISI Thomson Reuters.

Astăzi asistăm la o metamorfoză a dermatologiei tradiționale care dobândește noi valențe moderne, interesante și naturale în contextul tehnologizării societății contemporane, schimbări la care trebuie să ne adaptăm, practicând această nobilă profesie, asemenea iluștrilor noștri înaintași, cu prețuire, competență, dăruire și responsabilitate. Experiența acumulată până în prezent, în activitatea didactică, în activitatea de cercetare științifică și în activitatea clinică integrate, mă încurajează să mă dezvolt profesional în același sens, dar și în direcții noi, în cadrul echipei UMF „Carol Davila” București.